

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 540/2020-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou ALFA LEGAL, s. r. o., Šustekova 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka a konateľka Mgr. Mária Kodajová, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na primerané hmotné zabezpečenie podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 So 65/2016 z 12. decembra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sdo 2/2018 z 28. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2019 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na primerané hmotné zabezpečenie podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 So 65/2016 z 12. decembra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 2/2018 z 28. marca 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 prerokovaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka uvádza, že sa ocitla v právnej situácii, keď vyčerpala všetky opravné a iné právne prostriedky, a nemá inú možnosť ako podať túto ústavnú sťažnosť, a to z dôvodu, že v jej prípade bol porušený zákon a jej základné práva a slobody rozhodnutím Sociálnej poisťovne v Bratislave č. 725 216 6075 0 zo 4. júla 2014 o priznaní invalidného dôchodku od 18. júna 2014 v sume 305,80 € mesačne. Sťažovateľka necháva na posúdení ústavného súdu možnosť podať dovolanie vo výnimočných prípadoch, keď nesprávnym právnym výkladom právnych noriem zo strany prvostupňového i druhostupňového súdu jej bola odňatá možnosť na spravodlivý súdny proces. K porušeniu jej základných práv a slobôd malo dôjsť postupom Sociálnej

poisťovne pri stanovení rozhodujúceho obdobia na výpočet invalidného dôchodku, pri stanovení osobného mzdového nároku v kalendárnych rokoch rozhodujúceho obdobia počas štúdia 1986, 1993, 1996 a 1997.

4. Rozhodnutie Sociálnej poisťovne preskúmal na základe návrhu sťažovateľky Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a keďže podľa jeho názoru Sociálna poisťovňa pri výpočte invalidného dôchodku sťažovateľky, ako aj osobných mzdových bodov za roky 1986 a 1993 postupovala správne podľa ustanovení zákona, jej rozhodnutie potvrdil rozsudkom sp. zn. 5 Sd 182/2014 zo 16. marca 2016. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že ho potvrdil a sťažovateľke nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť 26. januára 2018.

5. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu podala sťažovateľka dovolanie. Konanie o ňom bolo zastavené napadnutým uznesením z dôvodu nedostatku právomoci najvyššieho súdu konať vo veci samej. Podľa názoru najvyššieho súdu je prípustnosť dovolania v správnom súdnictve absolútne a nesporne vylúčená.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že odvolací (najvyšší) súd sa vôbec nezaoberal všeobecnou zásadou v sociálnom zabezpečení, podľa ktorej sa doby zamestnania, náhradné doby a osobné vymeriavacie základy (hrubé zárobky) hodnotia podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení, ktoré platili v čase, keď sa získali, pričom nie je rozhodujúce, podľa akých právnych predpisov sociálneho zabezpečenia vznikol nárok na dôchodok. Podľa sťažovateľky narušuje právne istoty občanov v dôchodkovom zabezpečení tá skutočnosť, že pri stanovení priemerného osobného mzdového bodu sa hrubé zárobky určujú podľa právnych predpisov účinných, keď vznikol nárok na dôchodok. Čo je v rozpore s už uvedenou zásadou. Takýto účelový kombinovaný postup pri stanovení dôchodku je podľa sťažovateľky porušením základného práva na primerané hmotné zabezpečenie podľa čl. 39 ods. 1 ústavy.

7. Sťažovateľka nesúhlasí ani so zúženým výkladom § 60 ods. 1 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, a § 52 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, na základe ktorého prvostupňový aj druhostupňový súd dospeli k záveru, že fiktívny zárobok počas doby štúdia, ak toto obdobie spadá do rozhodujúceho obdobia na výpočet priemerného zárobku – osobného mzdového bodu, patrí iba žiakom odborných učilíšť, a nie študentom stredných škôl.

8. Tak ako v napadnutých konaniach, aj v ústavnej sťažnosti sa sťažovateľka domáha toho, aby bol kalendárny rok 1986 vylúčený z rozhodujúceho obdobia na stanovenie priemerného osobného mzdového bodu na výpočet sumy invalidného dôchodku. Tým, že jej Sociálne poisťovňa za toto obdobie dosadila namiesto fiktívneho zárobku pomernú časť osobného mzdového bodu 0,3 vo výške 0,1098, mala byť sťažovateľka poškodená v jej dôchodkových nárokoch na primerané hmotné zabezpečenie. Ak by bol kalendárny rok 1986 vylúčený z rozhodného obdobia, priemerný osobný bod na výpočet invalidného dôchodku by bol vyšší a v dôsledku toho by bol vyšší aj dôchodok sťažovateľky. Vylúčenie kalendárneho roku 1986 dôvodí sťažovateľka tým, že v Slovenskej republike platí zákaz detskej práce, a ona ako vtedy 14-ročné dieťa nemohla mať v roku 1986 žiaden hrubý ani fiktívny zárobok. V tejto súvislosti poukazuje na čl. 2 ods. 1 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o minimálnom veku na prijatie do zamestnania č. 138. Aplikovaním nesprávnych ustanovení zákona a vyhlášok, resp. ich nesprávnym právnym výkladom boli porušené sťažovateľkine základné práva na primerané hmotné zabezpečenie a ochrana ľudských práv a základných slobôd.

9. Podľa sťažovateľky krajský ani najvyšší súd podrobnejšie neodôvodnili, z akého dôvodu nebol rok 1986 napriek tomu, že v tomto roku mala sťažovateľka len 14 rokov, vylúčený z rozhodného obdobia. Nesprávnym právnym posúdením veci došlo napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 ústavy.

10. Na tomto základe sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal jej ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a aby nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením ISdo/2/2018 zo dňa 28.3.2019 a rozsudkom č. k. ISo/65/2016-65 z 12.decembra 2017 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trvale bytom [REDAKOVANÉ], štátna príslušnosť SR na súdnu a inú právnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na primerané hmotné zabezpečenie podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ISdo/2/2018 zo dňa 28.3.2019 a rozsudok č. k. ISo/65/2016-65 z 12.decembra 2017 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Eventuálne ak Ústavný súd SR nevyhoví sťažnosti sťažovateľky dovoľujeme si Ústavnému súdu SR navrhnúť, aby konal vo veci nesprávnej aplikačnej praxi súdov, resp. Sociálnej poisťovne týkajúcej sa doby zamestnania, stanovovania náhradných dôb zamestnania a osobných vymeriavacích základov a vyslovil nasledovné:

Doby zamestnania, náhradné doby a osobné vymeriavacie základy (hrubé zárobky) sa hodnotia podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení), ktoré platili v čase kedy sa získali, pričom nie je rozhodujúce podľa akých právnych predpisov sociálneho zabezpečenia (poistenia) vznikol nárok na dôchodok.“

II.

Relevantná právna úprava

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto

zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

17. Podľa čl. 39 ods. 1 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

21. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľky spočíva v námietke porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 39 ods. 1 ústavy rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktorý aplikoval nesprávne ustanovenia zákona a vyhlášok, resp. ich nesprávne vyložil, a v dôsledku toho potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne o stanovení dôchodku účelovým kombinovaným postupom, pri ktorom Sociálna poisťovňa pri stanovení priemerného osobného mzdového bodu a doby zamestnania a im na roveň postavené doby hodnotila

na účely dôchodkového zabezpečenia podľa právnych predpisov, keď boli získané, a zároveň hrubé (fiktívne) zárobky podľa právnych predpisov, keď vznikol nárok na dôchodok.

III.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 39 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

22. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne uvádza, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde].

23. Samotná sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že si je vedomá toho, že proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu mala podať sťažnosť na ústavnom súde, no podala proti nemu dovolanie.

24. Vychádzajúc z dôvodov uvedených v časti III.2 tohto uznesenia, možno dospieť k právnemu záveru, že dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu ako súdu v správnom súdnictve nie je opravným prostriedkom, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde.

25. Z týchto dôvodov relevantným momentom, odkedy začala plynúť sťažovateľke lehota na podanie sťažnosti proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu z 12. decembra 2017, je deň nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku. Podľa zistení ústavného súdu napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 26. januára 2018. Sťažovateľka sťažnosť podala 10. júla 2019, t. j. zjavne po uplynutí lehoty uvedenej

v § 124 zákona o ústavnom súde. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

26. Ústavný súd zároveň upozorňuje, že z predloženého plnomocenstva je zrejmé, že bolo sťažovateľkou udelené na zastupovanie vo veci podania ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 2/2018 z 28. marca 2019 až do právoplatného skončenia veci.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 39 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

27. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu, resp. jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

28. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci

všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

29. Najvyšší súd napadnutým uznesením konanie o dovolaní sťažovateľky zastavil. V odôvodnení citoval ustanovenia § 491 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“), § 452 ods. 1 SSP, § 99 písm. b) SSP, § 25 SSP a § 35 a § 419 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). V odôvodnení poukázal na skutočnosť, že Správny súdny poriadok sa v žiadnom zo svojich ustanovení nezmieňuje o dovolaní ako o mimoriadnom opravnom prostriedku a neupravuje možnosť podať dovolanie proti rozhodnutiu správneho súdu. V zmysle Správneho súdneho poriadku sú opravnými prostriedkami v správnom súdnictve iba kasačná sťažnosť a žaloba o obnovu konania. Žiadny iný riadny ani mimoriadny opravný prostriedok Správny súdny poriadok neupravuje. V § 25 SSP je síce daný vzťah subsidiarity medzi Správnym súdnym poriadkom a Civilným sporovým poriadkom, avšak predmetná subsidiarita sa obmedzuje len na prvú a druhú časť Civilného sporového poriadku, zatiaľ čo dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je upravený v štvrtej časti Civilného sporového poriadku. Neprípustnosť dovolanie je tak podľa najvyššieho súdu prekážkou ďalšieho konania vo veci. Vzhľadom na uvedené tak najvyšší súd konanie vo veci zastavil, keďže nemal právomoc konať vo veci samej.

30. Vo svojom odôvodnení najvyšší súd odkázal aj na právny názor ústavného súdu k prípustnosti dovolania v správnom súdnictve vyjadrený v uznesení sp. zn. II. ÚS 65/2010 zo 16. februára 2010, podľa ktorého niet žiadnych pochyb o skutočnosti, že dovolanie je v správnom súdnictve neprípustné. Spomenul aj nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 283/07, ktorým bol vyjadrený opačný právny názor na prípustnosť dovolania.

31. Najvyšší súd v napadnutom uznesení odôvodnil svoj právny názor o neprípustnosti dovolania v systéme správneho súdnictva. Z odôvodnenia je zrejmé, že aplikoval príslušné ustanovenia Správneho súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku a vysporiadal sa aj s relevantnou judikatúrou ústavného súdu, osobitne aj s nálezom sp. zn. IV. ÚS 283/07. Ústavný súd dospel k záveru, že uvedený právny záver najvyššieho súdu je primerane odôvodnený, nemožno ho považovať za zjavne neodôvodnený. Rovnako tak tento právny názor nie je arbitrárny, preto je ústavne udržateľný.

32. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vo svojej doterajšej judikatúre sa už jednoznačne vyjadril k tomu, že akceptuje ustálený právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo) neprípustné (pozri predovšetkým uznesenie sp. zn. II. ÚS 65/2010 zo 16. februára 2010, ako aj II. ÚS 104/2017, III. ÚS 631/2016, III. ÚS 674/2014, IV. ÚS 169/2018). Tento právny názor, plne aplikovateľný aj po zmene právnej úpravy novým Správnym súdnym poriadkom, je známy najvyššiemu súdu, ktorý v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza podstatnú časť citovaného uznesenia ústavného súdu, ako aj samotnej sťažovateľke, ktorá v úvode svojej sťažnosti z neho tiež rozsiahlo cituje. Ústavný súd pripomína, že závery, ktoré sú uvedené v náleze ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 283/07 zo 17. apríla 2008, sú ojedinelým vybočením z inak štandardnej judikatúry ústavného súdu a boli vo viacerých prípadoch prekonané novšou judikatúrou ústavného súdu (napr. II. ÚS 125/2011, IV. ÚS 81/2012, IV. ÚS 82/2012, IV. ÚS 83/2012, IV. ÚS 127/2012, IV. ÚS 596/2012, II. ÚS 657/2013), preto v súčasnosti nemožno tieto závery aplikovať v prerokúvanej veci.

33. V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd aj na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 5 ods. 3 SSP), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba vziať preto do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom,

ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého rozhodnutia a postup orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Vzhľadom na to, že už správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už túto funkciu plní. V danej súvislosti nesmie byť máťúce, že správne a civilné súdnictvo boli do 30. júna 2016 (1. júla 2016 nadobudol účinnosť SSP) zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe (m. m. IV. ÚS 208/08, IV. ÚS 596/2012).

34. Ústavný súd pripomína svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Správneho súdneho poriadku najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje.

35. Ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu pre porušenie práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru už pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

36. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti namietala aj porušenie práva pod čl. 48 ods. 2 ústavy. V texte ústavnej sťažnosti však v súvislosti s označeným právom nepredniesla žiadne konkrétne dôvody, ktoré by tvrdené porušenie preukazovali a ktoré by mali podliehať prieskumu ústavného súdu v konaní o jej ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom právne zastúpená, ústavný súd nie je povinný sám vyhľadávať skutočnosti nasvedčujúce prípadnému zásahu do sťažovateľkou označeného práva. Aj v tejto časti preto ústavný súd sťažnosť vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú, keďže v okolnostiach prípadu nebola ani len tvrdená príčinná súvislosť medzi namietaným porušením označených práv a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, a preto ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

37. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta aj porušenie základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy aplikovaním nesprávnych ustanovení zákona a vyhlášky, resp. ich neprávny právny výkladom, teda v príčinnej súvislosti s porušením jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie práva sťažovateľky zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 39 ods. 1 ústavy. Z tohto dôvodu ústavný súd aj v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

38. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. decembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu